

**Årsmelding 2020
for
IOGT i Norge**

ÅRSMELDING IOGT i NORGE 2019 - 2020

IOGT i Norge er en frivillig rusforebyggende organisasjon i vekst. Vi driver ruspolitisk påvirkningsarbeid, forebyggende tiltak og et utstrakt sosialt arbeid for rusavhengige og for barn og unge. Vi jobber for at det skal være lett å ta rusfrie valg, og vil bidra til et trygt og inkluderende samfunn.

IOGTs visjon er at alle mennesker skal kunne leve frie, rike og meningsfulle liv, og en verden hvor rusmidler ikke står i veien for dette. Derfor arbeider vi for en politikk som kan redusere forbruket og skadene, vi har forebyggende prosjekter og et omfattende sosialt arbeid for å støtte de som sliter med egne og andres rusproblem.

ORGANISASJON

IOGT hadde pr. 31.12.2019 2709 medlemmer, en økning fra 2579 i 2018. I 2019 ble det vervet 440 nye medlemmer, hvorav 308 betalende. 62 avdelinger og områder leverte årsmelding for 2018.

Pr. 31.12.2020 har vi 2416 medlemmer. Hovedårsaken til tilbakegangen er et svært dårlig år for verving. Totalt vervet vi 90, hvorav 77 betalte. Kontingentinngangen var god. Hadde vi vervet like mange som vi gjorde i 2019 så hadde vi hatt en liten medlemsfremgang. 58 avdelinger og områder leverte årsmelding for 2019.

Flere steder fungerer områdene som lokale enheter. Av de 58 som leverte årsmelding var 46 avdelinger og 12 områder.

Vi har i arbeidsplanen for 2020-2021 en målsetning om å være 3000 medlemmer ved slutten av 2021. I 2018 hadde vi 2579 medlemmer og i 2017 2659 medlemmer. Vi fikk i 2018 307 nye medlemmer mot 288 i 2017. Antallet rapporterende enheter har holdt seg stabilt. I 2018 hadde vi 64 rapporterende avdelinger/områder og 58 i 2017.

Med stort og smått holdt lokale avdelinger, regioner og områder rundt 250 medlemsmøter i 2019 med ulikt innhold som politiske arrangement, kulturkvelder og sosiale møter. Flere deltok også aktivt i Hvit jul. Vi har ikke noen oversikt over totalt besøkende på disse arrangementene, men det er betydelig. I 2020 har mange enheter måtte redusere sin aktivitet slik at antallet møter har også gått tilbake. For å holde kontakt med medlemmer og andre har IOGT sentralt holdt webinarer på mandager med ulike temaer.

FOREBYGGENDE ARBEID

Sterk&Klar er et forebyggingsprogram for foreldre til ungdommer i ungdomsskolen. I 2019 har vi hatt 85 foreldretreff om foreldrerollen i rusforebygging og psykiske helse på 30 skoler. I 2020 hadde vi 71 foreldretreff på 30 skoler. Det er noe mindre enn i 2019 på grunn av avlysninger i forbindelse med Covid19, men antallet skoler har holdt seg på samme nivå. Vi har kommet inn på en ny skole, og også hatt foreldreopplegg på en videregående skole, samt for ungdommer på en annen skole. En stor andel av møtene er blitt gjort digitalt pga nedstengning.

Som en del av prosjektet har vi laget et veiledningshefte for foreldre på temaene alkohol, cannabis, gaming og foreldresamarbeid. 2500 av denne ble delt ut i 2019, 1383 i 2020

hovedsakelig til foreldre på 8. klassetrinn. I tillegg til like mange hefter med tittelen «10 ting du bør vite om hasj og marihuana». I 2019 underskrev 489 ungdommer på en kontrakt om at de ikke skulle drikke alkohol i løpet av ungdomsskoletiden. I 2020 skrev 356 ungdommer under kontrakten. Tallene i forrige periode var 431 i 2018 og 459 i 2017.

Formidlerkorpset i Sterk&Klar består ved inngangen til 2021 av åtte personer.

Hvert år gjennomfører vi en åpen fagdag med temaer knyttet til prosjektet sine målsetninger. I 2020 ble fagdagen arrangert 29. januar med 75 deltakere. Fagdagen hadde som tema: «Har frihetsfokuset gjort det enklere eller vanskeligere å være forelder og voksen i møte med barn?»

Vi har også laget hefte om hvorfor ungdom drikker alkohol, og hvordan forbruket har gått tilbake de siste årene.

Vi holdt i 2019 41 Intro-møter for innvandrere for å bedre kunnskapen til norsk alkoholkultur og -lovverk. I 2020 har voksenopplæringene vært stengt store deler av året, slik at vi bare har fått hatt 14 møter.

Målsetningen for perioden 2020-2021 er 200 foreldretreff på 60 skoler og Sterk&Klar Intro i 50 kommuner. I forrige periode (2017-2018) hadde vi 164 foreldretreff og 63 Intro-møter.

KAMPANJER

I Hvit jul-kampanjen i november og desember 2019 samlet vi inn 16 552 underskrifter fra personer som velger alkoholfritt når de er sammen med barn i julehelgen. Vi hadde i 2019 119 stands, og vi anslår at vi har engasjert rundt 150 frivillige. Kampanjen 2020 ble en nesten helt digital kampanje, og det ble gjort et stort arbeid med å lage memer og videoer som ble spredt i sosiale medier. Det ble gjennomført i underkant av 20 stands, og det kom inn noen hundre underskrifter totalt på stands. 8262 personer skrev under via nettsiden i 2020.

Nesten 140 frivillige bestilte kampanjepakker, og medlemmer og andre frivillige la 40 000 løpesedler i postkasser rundt om i landet. Vi sendte ut 200 plakater og 25 rollups til plakatfaddere. Tanken bak plakatfadderaktiviteten var at de skulle fungere som en slags ubemannet stand som kunne være synlig over lengre tid og dermed nå flere mennesker. Frivillige som ønsket å være plakatfadder måtte først finne minst et sted der de kunne få tillatelse til å plassere plakaten, og deretter bestille plakater som passet.

Ved utgangen av 2020 hadde vi 735 registrerte frivillige. I tillegg til de som står på listen har vi flere medlemmer i organisasjonen som vi kommuniserer med på andre måter. Det er også frivillige som følger «bare» følger oss i sosiale medier som engasjerer seg i kampanjen gjennom å spre kampanjens budskap på nettet eller på andre måter.

I arbeidsplanen for denne perioden har vi som mål å samle inn 20 000 underskrifter hvert år. I forrige periode hadde vi 30 060 underskrifter samlet på de to årene.

MØTEPLASSEN

Møteplassen i Kopervik er et sekundærforebyggende tiltak for ungdommer som står i faresonen for å falle utenfor skolen eller ikke kommer inn på arbeidsmarkedet. Ca. 35-40

ungdommer er inne i tiltaket til enhver tid. I tillegg er ca. 40 ungdommer inne på Ung Zone som er et tilbud til litt yngre ungdom i alderen 13-19 år. I løpet av 2020 har 64 ungdommer i alderen 14-25 år vært under oppfølging, 24 gutter og 40 jenter. 28 av disse startet på Møteplassen i løpet av 2020. Gjennomsnittsalder er 20 år for begge kjønn. 25 ungdommer avsluttet oppfølgingen fra Møteplassen i løpet av 2020. Årsaken til at de sluttet var blant annet at de flyttet fra kommunen pga skolegang/studier, mens andre startet på andre hjelpetiltak eller ikke ønsket videre oppfølging. Mange har uttrykt at det er trygt å ha et «ankerfeste» på Møteplassen, da de har opplevd å måtte forholde seg til mange ulike saksbehandlere i barnevernet, BUP og DPS-systemet gjennom oppveksten. Vi har hatt 30 ungdommer med i Ung Zone i 2020.

POLITISK ARBEID

Fokus i 2019 har vært på «Trygg ungdom» der lokal alkoholpolitikk og forebygging blant ungdom fikk fokus. Vi har arrangert alkoholpolitiske åpne møter, der lokalpolitikere har stilt til paneldebatt i disse byene: Larvik, Molde x 2, Sarpsborg og Tønsberg. På grunn av skifte av politiske rådgiver arrangerte vi noe færre møter enn planlagt. Tidlig i 2020 holdt vi møter i Lillestrøm, Kristiansand og Bodø. På alle steder har vi hatt et godt samarbeid med lokale IOGT-ere, og der vi har egnede IOGT-hus har vi hatt møtene her.

Etter det har vi hatt møter med politikere (ordførere og representanter for helseutvalg) i 11 kommuner, og flere møter med stortingspolitikere. Vi har også jobbet inn mot Stortinget som høringsinstans på flere saker, komitehøringer og enkeltmøter med stortingspolitikere.

Medlemmer og frivillig sendte i 2019 nærmere 150 leserbrev og kronikker, stort sett til regionale og lokal media. I 2020 ble det sendt 130 leserbrev/kronikker.

IOGT er aktivt med i debatten og den gryende legaliseringsdebatten, og har også hatt arbeidet for å beholde reklameforbudet som et spesielt fokus i 2019.

Gjennom kampanjen «Oljefondets alkoholproblem» har vi jobbet sammen med FORUT, Juvente og Blå kors for å få trukket investering i alkoholselskaper ut av fondet.

En hovedsak i perioden har blitt arbeidet med ny rusreform. En NOU ble lagt frem i desember 2019 som foreslå avkriminalisering for alle typer narkotika. Regjeringen la frem sitt forslag høsten 2020. Etter at NOU-en ble lagt frem fikk vi flere henvendelser fra foreldre som var bekymret over konsekvensene av forslaget. På bakgrunn av dette tok vi initiativet sammen med blant NNPF, FMR og UMN til «Foreldreoppøpet mot narkotika». Et stort arbeid er gjort fra flere IOGT-medlemmer for å spre budskapet til oppøpet både i sosiale medier og andre steder. Ved nyttår 2020/2021 hadde oppøpet litt under 9000 underskrifter. De har skrevet under på at vi trenger en annen rusreform enn den som er foreslått, men hvor tunge brukere ikke bør straffes for eget bruk og flere ungdommer må få den hjelpen de trenger. Vi må bli bedre på informasjon til ungdom og foreldre. Behandlingstilbudet til rusavhengige må forbedres. Dette arbeidet har fortsatt i 2021, og oppøpet har nå pr. april 2021 over 26 000 underskrifter. I forbindelse Arbeiderpartiets landsmøte ble underskriftene overlevert.

Vi har flere mål knyttet til det politiske arbeidet i arbeidsplanen for denne perioden – arrangere 20 forebyggingskonferanser eller debattmøter, ha 150 leserinnlegg i året og ha 50 aktive talspersoner på slutten av perioden. I forrige periode hadde vi 14 konferanser eller debatter og rundt 250 leserbrev på de to årene.

ENESTÅENDE FAMILIER

I OGT driver «Enestående familier» som er et tilbud til voksne som er ofte alene med barna sine. I prosjektet blir det arrangert aktiviteter og ferietilbud gjennom året for å skape nettverk rundt familiene. I 2019 har vi hatt 577 ulike aktiviteter, alt fra badeturer, drømmefangeverksted, kjeksbaking, besøk på Fangene på Fortet, skogsturer, juleverksted, tegnekurs, besøk i lekeland og romjulsmiddag. Det ble gjennomført mange overnattingsturer og ferieopphold, blant annet til bevegelsen egne overnattingssteder. Enestående Familier har 20 lokale grupper.

I 2020 har ledere gjort en imponerende innsats i å holde oppe aktiviteten, og økte antallet aktiviteter til 596. Vi har 21 aktive grupper og har hatt 3433 unike deltakere i løpet av året. Disse har deltatt i snitt mellom 3 og 4 ganger hver.

Aktivitetene i Enestående familier har et tydelig rusforebyggende mål om å bidra til å skape gode rusfrie samværsarenaer for familier som kanskje strever med å finne slike. I Enestående familier er det rom for at mennesker med erfaringer knyttet til rus kan etablere nye sosiale relasjoner uten at de må fortelle mye til andre deltakere om sin bakgrunn. Det er et viktig mål for oss at miljøet i alle gruppene oppleves åpent, romslig og inkluderende. Erfaringsmessig har vi en god del deltakere med hos oss rekruttert fra sosialkontorer, krisesentre, Barnas stasjon, barnevern og behandlingstilbud innenfor LAR (Subutex og Metadon-pasienter), men også deltakere som aldri har vært i kontakt med hjelpeapparatet.

I arbeidsplanen for 2020 og 2021 har vi som mål å ha aktivitet på 25 steder med 3000 deltakere. I forrige periode oppnådde vi 904 ulike aktiviteter. Antallet deltakere har ligget jevnt rundt 3000.

SOSIALT ARBEID

I OGT har drevet prosjektet «Sammen» siden 2002. I året har vi hatt seks sentre i arbeid i Haugesund, Bergen, Kristiansand, Sandefjord, Porsgrunn og Grimstad. Senteret i Porsgrunn ble avsluttet i 2020, slik at vi har fem aktive sentra. På sentrene serveres det et måltid mat, de gir tilbud om ulike velferdstiltak som frisør, forpleie, samtaler og ulike aktiviteter. Sentrene drives i nært samarbeid med kommunene og er lavterskeltilbud. Til sammen hadde man i 2019 40 000 besøkende og rundt 800 unike brukere, og i 2020 36 000 besøkende og 588 unike brukere.

Pandemien satte naturlig nok også her sitt preg på arbeidet, og alle sentra har måttet gjøre om på sin virksomhet for å sikre smittevern. Med unntak av senteret i Sandefjord har vi holdt oppe en virksomhet gjennom mesteparten av perioden, enten på utsiden av sentrene eller med strenge smitteverntiltak inne. Å holde matserveringen i gang ble en prioritert oppgave da det var vanskelig å gjennomføre andre aktiviteter.

På vårt hovedkontor i Oslo har vi hatt åpent hus for de som har villet komme i hele perioden, mens de fleste ansatte har hatt hjemmekontor. Vi har også fulgt opp enkeltpersoner

fortløpende. Gjennom leie av et lokale i samme bygg som vi har kontorer har vi startet opp en «IOGT-kafè» etter lignende mønster som vi også har i Haugesund, Sandnes og Sarpsborg. Dette skal være rusfrie treffsteder for mennesker som ønsker å møtes i rusfrie omgivelser, enten de har hatt rusutfordringer tidligere eller ikke.

I 2019 hadde vi også åpent hus to ganger i uken i IOGT-huset i Lillestrøm, under navnet «Kafe Klar». I samarbeid med lokale avdelinger på alle disse stedene har vi også hatt flere åpne møter omkring vårt arbeid. Spesielt vil vi peke på aktivitetene i Sandnes hvor man til sammen har hatt 33 ulike aktiviteter knyttet til dette opplegget i perioden.

Vi gjennomførte 21 ANTA-kurs med 418 deltakere (377 gjennomførte) i 2019. ANTA-kursene er et lærings- og motivasjonskurs for mennesker som har en avhengighetsproblematikk. Deltakerne har vært fra unge i 20-årene og til opp i 70-årene og de har ulik rusbakgrunn. Kurset er utviklet av Rita Nilsen. I 2019 har vi hatt 9 Supportgrupper i aktivitet, samt hatt 2 grupper for pårørende. I 2020 gjennomførte vi 12 kurs. Samarbeidet om slike kurs ble avsluttet vinteren 2020.

Det er laget et spesielt opplegg for innsatte i norske fengsler som kalles Veivalget. Vi drev arbeid i Sandeid, Haugesund, Ravneberget og Ila fengsel. Arbeidet på Ila fengsel har vært holdt oppe gjennom mesteparten av 2020.

I arbeidsplanen for 2020 og 2021 har vi som mål å ha 7 Sammen-sentra mot slutten av perioden. I forrige periode hadde vi 45 000 besøkende i året og rundt 800 unike brukere.

FRIVILLIGSENTRALER

Vi driver tre frivilligsentraler, en på Sør-Karmøy, en på Nord-Karmøy og en i Sauda. Sentralene jobber på mange ulike måter i lokalmiljøet med f.eks seniornett, strikkekafè, spansk-kurs, seniordans, spisevenner, påskeegg-utdeling og ulike seminarer. På sommeren arrangerer de Kongesommer på øya for barn og ungdommer som har ferie hjemme. Det er gratis for alle barn og unge fra 6-16 år. Her er det også ulike aktiviteter som sirkusworkshop, besøk på vikinggården, sandslott-konkurransse, hobbyverksted og kinobesøk. Sentralen på Nord-Karmøy driver også Enestående familier-aktivitet. Sentralen på Sør-Karmøy flyttet inn i nye lokaler i 2020. Sentralen i Sauda ble overtatt av kommunen fra og med 2021.

ÅSANE FOLKEHØGSKOLE

Skolen leverer egen årsmelding og regnskap. Avdelinger og regioner har bidratt med betydelige beløp i opprustingen av skolen i perioden. Særlig vil vi takke losje «Folkets vel» i Bergen som har gitt 15 millioner til byggingen. Skolen står nå med et moderne anlegg hvor man har økt kapasiteten på elever til 125. Det er jevnlig kontakt med skolen om samarbeid, og vi bidrar inn med temaer til møter som skolen holder.

KOMMUNIKASJON OG INFORMASJON

Medlemsbladet Aksent kom ut med 3 nummer i 2019 og 3 nummer i 2020. Det blir også sendt jevnlig informasjonsmail til tillitsvalgte og andre interesserte i organisasjonen. I 2020 har vi også startet med webinarer på mandager hvor både medlemmer og ikke-medlemmer har møtt. Webinarene tar for seg både temaer vi jobber med og presentasjon av våre aktiviteter. I en tid hvor mye av den fysiske møtevirksomheten ligger ned har dette blitt en mulighet for medlemmer å møtes.

I forbindelse med at IOGT International endret navn til Movendi ble det holdt en høring i organisasjonen om dette ga grunnlag for å ta opp navnespørsmålet på nytt. Resultatet viste at 45,5 prosent svarte nei til å ta opp navnespørsmålet på nytt, mens 38,7 prosent var positive. 15,8 prosent svarte de var usikre i spørsmålet. Styret vedtok derfor å ikke ta opp saken på landsmøtet 2021.

STYRING OG LEDELSE

Sentralstyret valgt på landsmøtet i Bergen i juni 2019 består av

Ørnulf Thorbjørnsen	Bodø
Espen Dahl Svendsen	Oslo (frem til januar 2020)
Sofia Gram-Hallbert	Rælingen (nestleder fra januar 2020)
Pål Christina Roland	Oslo
Eivind Jahren	Karmøy
Katrine Engen	Redalen
Johannes Sandstad	Namsos
Per Arne Lillebø	Gursken (vara) (fast styremedlem fra januar 2020)
Karin Vilming	Lillestrøm (vara)

Mirjeta Emini er valgt av de ansatte som ansattes representant. Eddy Oretap er representant for Juba, og Benjamin Selstø er representant for Juvente.

Arbeidsutvalget har bestått av leder og nestleder.

ANSATTE

Generalsekretær er Hanne Cecilie Widnes. Hovedkontoret ligger i Torggata 1 i Oslo. I perioden har Region Øst og Region Sør hatt regionkonsulenter i full stilling som også har gjort oppgaver for IOGT sentralt. Vi har ellers ansatte rundt om i landet knyttet til lokalt tiltak som Sammen-sentra og Frivilligsentraler.

Gjennomsnittlig i 2019 er 28 årsverk på nasjonalt nivå. I 2020 er det 31 årsverk i organisasjonen.

ØKONOMI

IOGT har i 2019 gått med et overskudd på kr. 3 451 430.- mot kr. 1 227 410.- i 2018.

IOGT har i 2019 en egenkapital på kr. 9 148 038.-. I fonds med egne vedtekter står det 13 623 089.-

IOGT har i 2020 gått med et overskudd på kr. 3 087 937.-

IOGT har i 2020 en egenkapital på kr. 11 325 747.- i fonds med egne vedtekter står det 13 752

435.-

IOGT har tre fonds med egne regnskaper som inngår i IOGTs regnskap – Utviklingsfondet, Carl Reynoldsfondet og Asta og Sverre Jensens fond.

Lars O Jensens stipendiefond ble opprettet etter Lars O Jensens testamente i 1933. Styret består av IOGTs fungerende sjef og generalsekretær, samt en akademisk borger, som også er medlem av IOGT.

Søskenlys stiftelse ble opprettet av medlemmer i losje «Haapets Hær» i Oslo. IOGTs sentralstyre er stiftelsens representantskap. Kjell Erik Akersveen er daglig leder.

Helga og Ingolv Næss Minnefond er opprettet etter ønske i deres testament. Helga og Ingolv Næss var medlemmer i losje Vårsol på Gjøvik. Kirsten Tangen har vært IOGTs representant i fondets styre. Stiftelsen ble i perioden avviklet, og kapitalen fordelt mellom IOGT, LHL, Den Norske Kreftforening og Norges Parkinson Forbund. 357 000.- ble overført IOGT.

Oslo 14. mai 2021
For IOGT i Norge

Ørnulf Thorbjørnsen
Styreleder

Sofia Gram-Hallbert
Nestleder

Pål Christian Roland
Styremedlem

Eivind Jahren
Styremedlem

Katrine Engen
Styremedlem

Johannes Sandstad
Styremedlem

Per Arne Lillebø
Styremedlem

Frankeh Colley
Ansattes repr.

Benjamin Selstø
Juventes repr.

Eddy Oretap
Jubas repr.

Hanne Cecilie Widnes
Generalsekretær